

Planera smart – få en lat trädgårds- sommars

Spana in skissen på nästa sida!

Nu, medan jorden är djupfryst, är rätt tid att planera din trädgård.

Trädgårdsmästarna Åsa Thulin och Christina Zuhr visar hur du skapar en trädgård som näst intill sköter sig själv.

UTELIV I TRÄDGÅRDEN är trendigare än någonsin. Här vill vi koppla av i grönskan och umgås med familj och vänner. Men jobbet med att tukta häckar och rensa rabatter slipper vi helst, avslöjar trädgårdsundersökningen Global garden report från Husqvarna.

Den skötselfria trädgården finns inte. Men med smart planering och design kan du dra ner arbetet till en helg på våren, säger trädgårdsmästarduon Åsa Thulin och Christina Zuhr. Resten av året sköter rabatterna sig själva.

– Det gäller att välja rätt växt

” Det gäller att välja rätt växt till rätt plats från början

till rätt plats från början. Trivs plantorna behöver du inte göra mycket mer sen, om du inte vill, säger Åsa Thulin.

ÖVERST PÅ svenskarnas önskelista för trädgården står en grön och frodig gräsmatta. Självklart är också just att sköta gräsmattan trädgårdens mest tidskrävande syssla. Den ska klippas, krattas, vattnas och mossrivs för att bli tjock och frisk. Vill du gärna ha en stor gräsyta som barnen kan springa på går det att köpa sig till enkelheten, tipsar Christina Zuhr.

– Hemma har vi en robotklippare som håller gräset i topptrim. Vi gör ingenting. Sitter all gräsmatta ihop är det enkelt att slinga in en bana åt roboten.

Odling ligger i tiden. Men gör det i miniformat så att det inte blir ett kravfyllt måste, tycker trädgårdsmästarna.

– Satsa i stället på många sittplatser så att du lätt kommer ut, säger Christina.

Text: **Ulrika Lundberg**
ulrika.lundberg@aftonbladet.se
Foto: **Sara Ringström**

Om Åsa och Christina

Trädgårdsarkitekten Åsa Thulin (Trappa trädgårdsform) och trädgårdsmästare Christina Zuhr (Stinas trädgård) samarbetar under namnet Vi två och trädgård. De planerar, anlägger och sköter både privata och offentliga trädgårdar.

På mässan Nordiska trädgårdar 2011 vann deras inspirationsbalkong priset "Bästa balkong".

↑ Om du höjer upp rabatten 25 centimeter från marken får du en mycket bättre jord. Den blir varm och väl-dränerad, och du kommer bort från många av problemen, tipsar Christina och Åsa.

← Trädgårdsmästarna Åsa Thulin och Christina Zuhr sitter och skissar på en trädgård. "Ätbart, träd och många sittplatser är tre måsten", säger de.

Skissa drömträdgården – steg för steg

1 SKAFFA DIG KOLL på tomten och dess naturliga förutsättningar. Om trädgården ska bli lättskött är det extra viktigt att anpassa idéerna till vad som trivs att växa där. Ta reda på klimatzon, sol/skugga/vind, jordmån och väderstreck. Gräv upp en näve jord på olika platser i trädgården och skicka på analys till ett miljöanalysföretag, kostar från 250 kronor och uppåt. Du får veta allt om jorden, om du har mager sandjord eller lertung gammal sjöbotten.

2 LISTA ÖNSKEMÅL och behov. När vill ni vara i trädgården och vad ska den användas till? Det kan vara:

- Grönsaksodling.
- Studsmatta åt barnen.
- Äppelträd.
- Långbord för middagar.
- Relax.

Obs: Glöm inte tråkiga saker som soptunna, cykelställ och kompost!

3 VÄLJ STIL. Oftast blir det bäst att låta husets epok och arkitekturstil sätta tonen för trädgården. Bläddra i magasin och böcker för inspiration och lösningar.

4 BÖRJA LEKA MED FORMER. Kopiera upp tomtkartan på rutigt papper. Rita och rita om. När du har hittat en form som du gillar, tvinga dig att testa ytterligare två-tre lösningar. Då bryter du tankemönster och märker snart vad du faktiskt tycker om.

5 TÄNK SMIDIGT. Från vilket fönster vill du se barnen leka? Hur hamnar matbordet ute nära köket? Var borde gräsklipparen förvaras? Placera ut sittplatser i alla sollägen och vindlägen.

6 RUMSLIGHET är viktigaste grejen för en proffsig snygg och mysig trädgård. Precis som inne delar du in ytan i olika rum med golv, väggar och tak. Väggarna kan vara häckar, spaljeer, murar och buskage, taket en träd-krona eller pergola som ger höjd och skugga.

7 VÄLJ VÄXTER! Sist av allt kommer det roliga, att bestämma vilka blomsorter, buskar och träd som ska prunka i din trädgård. Planera för hela säsongen, från vårens första snödroppar till höstens färgsprakande löv.

Planera in snödropparna!

15 val för den lättskötta trädgården

Av: Ulrika Lundberg

1 Odlia i miniformat

Att skörda egna grönsaker är drömmen. Odlingslådor rymmer favoriterna och tar inte så mycket tid om du sår lite och anspråkslösa sorter. Potatisar sköter sig i stort sett själva. Bönor, morötter, persilja, krasse, vitlök och sallad är också toppen. Blanda gärna blommor och grönsaker – det är så vackert!

2 Lata gräsmattan

Den smarta trädgårdsmästaren håller ihop gräsmattan till en sammanhängande yta och slipper släpa runt gräsklipparen till olika ställen. Runda gräsmattor är extra lättklippta. Utan hörn går jobbet i ett svisch. Skaffa en robotklippare! Den går och småklipper åt dig dag och natt medan du gör... ingenting. Klippet själv gödslar gräsmattan som bara blir grönare – och grönare och grönare. Här lägger du lätt en metallslinga åt roboten.

3 Busenkla blad

Buskombinationer ihop med träd som i den här rabatten sköter sig verkligen själva. Speciellt om du har marktäckare med härliga vårlökar i botten. Läs på och köp friväxande buskar och träd med en passande sluthöjd. Då kommer du undan nästan all tuktning. Vi väljer katuraträd för den ljuvliga höstdoft, forsythia, spireor av olika sorter, murgröna och akleja.

4 Grus är guld

Ställen som inte har någon "funktion" fyller vi ut med grus i stället för gräs. Grus är vackert, låter härligt att gå på, kräver obetydlig anläggning och ingen direkt skötsel. Med en markduk under kommer inte ogräsen upp. Kommer du på nya idéer är det enkelt att plantera, "sudda" och göra om i grus. Här har långbordet och grillen en given plats.

5 Stoppväxter

Grus direkt mot gräs är ingen smart idé. Du får grus i gräset och gräs i gruset. Kanta med starka växter som söta nävor eller salvia.

6 Perenner & lökar...

... i stället för sommarblommor ger dig en självgående rabatt. Perenner och lökar kommer igen och blommor är efter år. Planterar du dem ihop behöver du inte ens klippa vårlökarnas fula blast, perennerna kommer upp och döljer skrumpet. På hösten kan allt få vissna ner till ett skyddande vintertäcke, näringen går tillbaka till jorden och alla blir glada. Allt du behöver göra är att rensa fint en gång på våren.

7 Rensfria rabatter

Ha aldrig öppen jord! I naken jord får ogräsen chans att rota sig och lysar som utropstecken mellan plantorna, usch! Tricket är att bädda in jorden med marktäckande växter, dekorsten eller flis. Det stoppar de objudna gästerna. Som bonus hålls fukten kvar i marken och du behöver inte vattna lika ofta. I nya rabatten planterar du tätare från start, så får ogräsen svårare att slå sig in.

8 Woodland

Den skuggiga norrsidan är ingen umgängesplats direkt. I stället för en smal gräsmatt-tarm väljer vi att göra ett vilt woodland som sköter sig helt självt. Tallar, buskmagnolia, rhododendron, kaprifol som slingrar bland stammarna, amerikanska blåbär, mossor och ljung blir sagolikt vackert och skyddar mot insyn. En smal barkstig går genom grönskan.

Tips: Ormbunkar och krolliljor = urfina kompisar!

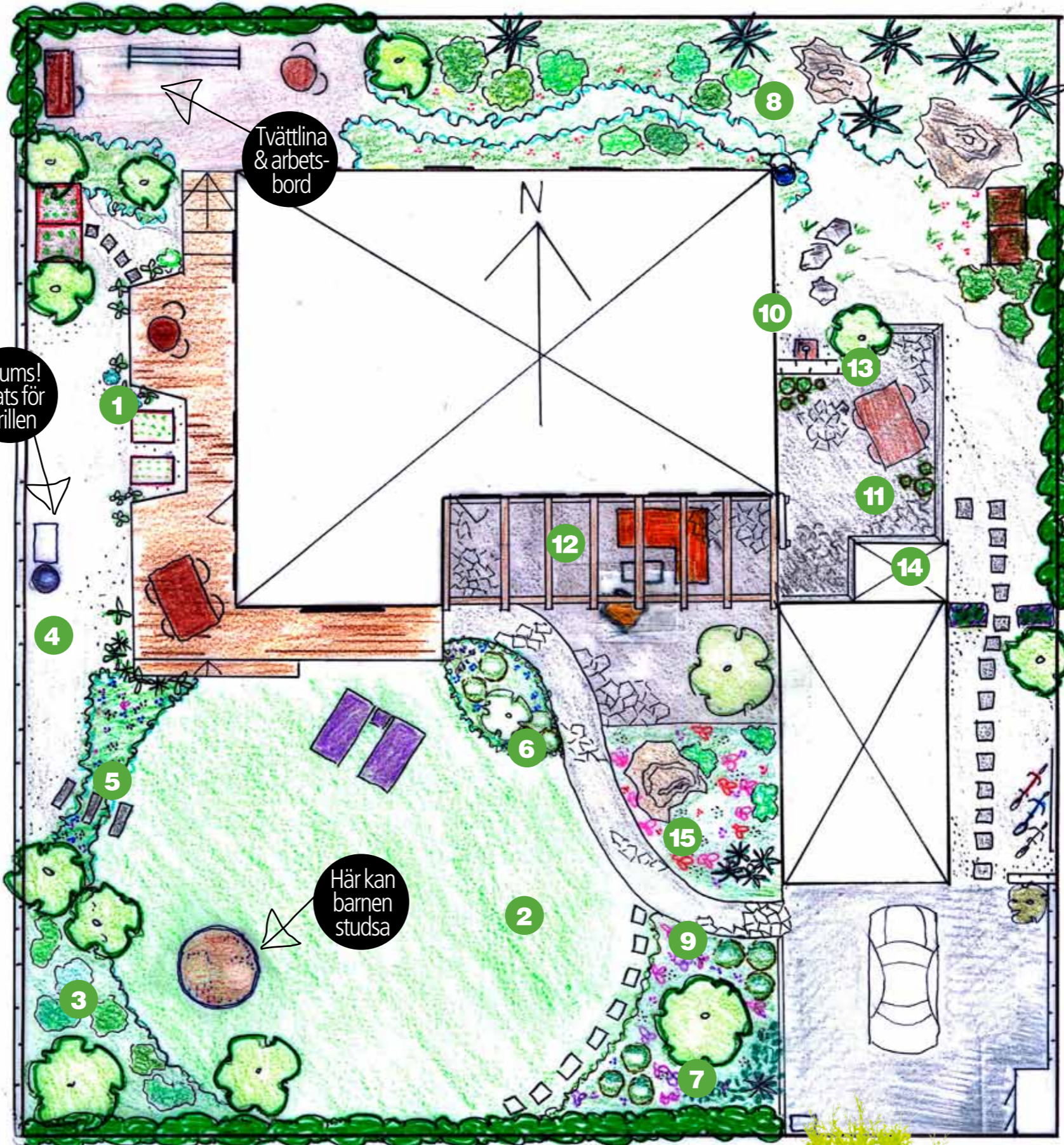
9 Bollar du inte behöver klippa

Formklippta buxbombollar är ingenting för den lata trädgårdsmästaren. Få samma form med busksorter som växer sig runda som klot helt naturligt. Klottuja är ett tips.

Mums! Plats för grillen

Tvättlina & arbetsbord

Här kan barnen studsa

10 Dusch i det fria

Ingen trädgård utan vatten! Utedusch är så mycket enklare än, säg, en damm. Den kräver inget jobb och barnen älskar att leka under strålarna. För att inte tala om hur trendig den är nu när allt inneliv flyttar utomhus på sommaren.

Foto: THINKSTOCK

11 Krukor för säsongens "måste ha"

Pelargon i årets trendfärg orange eller bonsai-blåbär? Oavsett vad du faller för i vår är krukor ett smart sätt att njuta av nyheter som du byter ut till nästa år.

12 Skötselfri natursten

Här gassar solen mitt på dagen. På uteplatsen i söder väljer vi mattsvart skiffer i stället för trädäck, som måste skuras och oljas. Solen håller stenarna varma och sköna. Natursten är lite dyrare, men du får ett näst intill skötselfritt golv som håller en livstid. Gjuter du en betongsula under slipper du ogräs mellan plattorna.

13 Rama in med murar

Välj bort målade plank. Satsa på murar, rappade eller av natursten, när du bygger trädgårdsrum. Det blir mer lättskött. Spaljéer med klättrväxter är annars ett snabbt sätt att få upp gröna väggar.

14 Bra förvaring

Precis som inomhus är bra förvaring den stora grejen för ett enkelt trädgårdsliv. Rita in förråd för spadar, cyklar, dynor och gräsklippare. Tänk på att allt ska finnas lättillgängligt. Glöm inte komposten! En undangömd kompost ger dig bästa mulden du kan tänka dig, plus att du slipper köra växtavfallet till återvinningen.

In i förrådet!

15 Större och färre

Trädgårdsjobbet blir mycket lättare om du har större och färre rabatter än många små. Våga välja ett par kompisorter och repetera dem genom hela rabatten. Blanda gärna vintergrönt med blommor, blad och kryddor. Här växer tuggummirosa röleka, silverhavre och timjan. En bergtall håller ställningarna på vintern.

Klottuja – naturligt rund.

Murgrönan behöver du inte tukta.

- ↑ Rhododendron.
- ← Syrén.
- ↓ Prästkrage.

Snyggingar som sköter sig själva

Buskar

- Koreansk plymspirea
- Magnolia "Leonard Messel"
- Olvon "Roseum"
- Perukbuske "Royal purple"
- Pärlbuske "The Bride"
- Spirea "Firelight"
- Spirea "Little princess"
- Syrén "Oden"

Perenner & lökar

- Akleja
- Allium
- Alunrot "Obsidian"
- Höstsilverax "Brunette"
- Iris
- Japanskt gräs "Yaku Jima"
- Kungsängsilja
- Kärleksört
- Lavendel
- Pion
- Prästkrage
- Rudbeckia "Little Magnus"
- Rölleka "Wonderful Wompee"
- Snödroppe
- Stjärnflocka
- Strutbräken
- Towsippa

Klättrare

- Kaprifol
- Klematis "Summer snow"
- Klätterhortensia
- Klättevildvin

Marktäckare

- Backtimjan
- Myskmadra
- Smultron "Rügen"
- Sockblomma
- Vinca

Vintergröna

- Lagerhägg
- Klottuja
- Rhododendron
- Tall

Träd

- Fläder, rödblågig "Thundercloud"
- Katsura
- Klotlönn "Globosum"
- Kopparlönn
- Körsbär "Accolade"
- Paradisäpple "Professor Sprenger"
- Silverpärön "Pendula"

Välldoftande lavendel.

Åsas & Christinas skötsel fria favoriter

NÄVOR. "De fyller upp, är vackra hela säsongen, trivs överallt och finns i minst femtio former och färger, från knallblått till lysce-rise."

ARONIA. "Fantastisk häckbuske som får underbara höstfärger och c-vitaminspäckade, svarta bär. Finns i olika höjder."

MÅNADSSMULTRON. "Toppen som kantväxt! Plocka söta smultron hela sommaren. Månadssmultron revar sig inte."

Magnolia.

Åsa & Christina tipsar: Smarta prylar som gör jobbet åt dig

FUKTSLANG. "Gräv ner slangen i rabatten och slipp vattna! Med en bevattningsdator ställer du in hur ofta och länge slangen sipprar vatten. Sen kan du resa på semester utan att växterna dör."

ROBOTGRÄSKLIPPARE. "Skaffa en robotgräsklippare. Gräsmattan är största tids-tjuven i trädgården. Roboten håller gräset i topptrim utan att du behöver lyfta ett finger."

Ljudlösa Automower 305, 14900 kr, Husqvarna.

VATTENMÄTARE. "En ny gadget som mäter hur många liter trädgårds-slangen sprutar ut. Äntligen kan du få koll på när du har vattnat ordentligt!"

